

Słowo wstępne

Profesor Kazimierz Kruczałak oprócz udziału w ważnych przedsięwzięciach i pracach wielu instytucji (Rada Legislacyjna przy Prezesie Rady Ministrów, Komisja Kodyfikacyjna Prawa Morskiego, Komitet Nauk Prawnych PAN) był również przez kilka ostatnich lat swego życia członkiem Rady Programowej Rejenta. Rada zawdzięcza mu wiele ciekawych propozycji i pomysłów, a Redakcja wielką pomoc w codziennej pracy związanej z przygotowaniem kolejnych numerów czasopisma. Jego wszechstronna i głęboka wiedza, szczególnie z zakresu prawa handlowego, morskiego oraz prawa prywatnego międzynarodowego, była nieocenionym wsparciem dla tych, którzy zgłaszali swoje opracowania do druku w Rejencie i mieli okazję podjąć dyskusję z recenzentem swoich prac, recenzentem niezwykle kompetentnym, a zarazem niezmiernie życzliwym. Granice tej życzliwości zawsze jednak wyznaczała naukowa rzetelność i głęboka troska o poziom dyskusji.

Obecny numer Rejenta jest skromną próbą uczczenia pamięci tego wybitnego uczonego, który, związany przede wszystkim z Uniwersytetem Gdańskim, znany był i ceniony we wszystkich środowiskach uniwersyteckich w Polsce. Znajdowało to swój wyraz nie tylko w licznych zaproszeniach do udziału w przewodach doktorskich i habilitacyjnych, lecz również w stałej współpracy z PAN czy Katolickim Uniwersytetem w Lublinie. W latach dziewięćdziesiątych to jego prace, przede wszystkim zaś pierwszy podręcznik z zakresu prawa handlowego, przyczyniły się do przywrócenia temu ważnemu działowi prawa należnego mu miejsca w polskim prawie prywatnym.

Swoją działalność naukową rozpoczął od klasycznego prawa zobowiązań. W tym zakresie uwagę zwracają jego monografie: „Roszczenia związane ze śmiercią poszkodowanego, a przede wszystkim „Skutki niemożliwości świadczenia według prawa cywilnego”. Ta ostatnia praca opublikowana w 1983 r. w Wydawnictwie Prawniczym doczekała się licznych recenzji i omówień w prasie fachowej. Zasadniczo swoje zainteresowania skoncentrował jednak Profesor K. Kruczałak na prawie prywatnym gospodarczym, prawie prywatnym międzynarodowym oraz prawie morskim. W drugiej połowie lat osiemdziesiątych ukazało się „Prawo obrotu gospodarczego”, obejmujące część ogólną oraz prawo przedsiębiorców. Praca ta pomyślana

jako podręcznik akademicki doczekała się w krótkim czasie kilku wydań. Jego dorobek z zakresu prawa morskiego w tych latach obrazuje opracowanie pt. „Zagadnienia nowelizacyjne morskiego prawa prywatnego międzynarodowego”. Późniejsza twórczość Profesora koncentruje się wokół prawa spółek, nowych typów umów oraz aktualnej problematyki prawa morskiego. Jedną z pierwszych prac omawiających całościowo rolę spółek w nowej rzeczywistości gospodarczej była wydana w 1990 r. monografia „Spółka jako forma organizacyjnoprawna działalności gospodarczej”, wznawiana następnie w 1991 r. pod tytułem „Działalność w formie spółki prawa handlowego i cywilnego” oraz w 1998 r. jako „Spółki handlowe”. Szczególne miejsce zajmuje podręcznik „Prawo handlowe”, który wydany po raz pierwszy w 1992 r., poczynając od 1994 r. był corocznie wznawiany. Jego uzupełnieniem jest opracowanie pt. „Umowy w obrocie handlowym i międzynarodowym. Komentarz. Wzory. Objaśnienia” wydane w 1996 r. i trzykrotnie wznawiane w następnych latach, a także „Prawo papierów wartościowych” (1994 r.), które później weszło w skład „Prawa handlowego”. Tą bogatą twórczość z zakresu prawa handlowego uzupełniają dwie interesujące monografie na temat leasingu (1991) i faktoringu (1994), które również doczekały się kilku wydań, oraz opracowany pod redakcją Profesora K. Kruczałaka komentarz do kodeksu handlowego (1998, drugie wydanie 1999) i komentarz do kodeksu spółek handlowych (2001). Jeżeli do tego dodamy monografie z zakresu prawa morskiego: „Morskie prawo handlowe” (1992), „Joint ventures w gospodarce morskiej” (1992), „Przekształcenia własnościowe w gospodarce morskiej” (1996) oraz opracowanie i uaktualnienie podręcznika autorstwa W. Ludwiczaka „Międzynarodowe prawo prywatne” (1996), a także kilkadziesiąt artykułów, recenzji i głos, widać tylko z tego wyliczenia, jaką pozycję zajmował Profesor w polskim prawie prywatnym. Ta olbrzymia twórczość, która wymagała przecież nie tylko talentu, lecz także sporego wysiłku i pochłaniała wiele energii, a także czasu, nie przeszkadzała Mu być zawsze życzliwym dla każdego, kto zwrócił się o pomoc.

Profesor Kazimierz Kruczałak pozostanie we wdzięcznej pamięci studentów, współpracowników, kolegów i przyjaciół nie tylko jako wielki uczony, ale również jako skromny, życzliwy i oddany temu, co robił – człowiek.

Józef Frąckowiak